

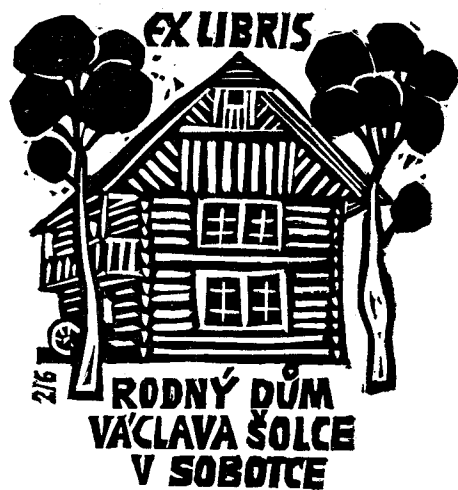
90. výstava ilustrací a grafiky v rodném domě Václava Šolce v Sobotce. Pořadatelé: Okresní galerie v Jičíně, Osvětová beseda v Sobotce, Spolek sběratelů a přátel exlibris, kolektivní člen České společnosti pro estetiku při ČSAV v Praze, Albatros, nakladatelství pro děti a mládež v Praze. Sezóna 1984. Vytiskl Mír, n. p., závod 6, provoz 62, Praha 3, Čáslavská 15.

PENČO KULEKOV

GRAFIKA

Rodný dům
Václava Šolce
Sobotka
listopad 1984

Významný sofijský tvůrce exlibris Penčo Kulekov se v Československu představil na kolektivní výstavě bulharského umění v roce 1970 v Praze a drobnou grafikou a kresbou na výstavě, uspořádané v květnu a červnu 1983. Na současně výstavě v Sobotce v rodném domě básníka Václava Šolce nás seznamuje nejen se svými exlibris, drobnou a užítkovou grafikou, ale i se svou zajímavou volnou grafikou. Penčo Kulekov oslavuje svým dílem rodné Bulharsko, jeho slavnou historii, jeho lid a lidovou tvorbu. Prohlížíme-li jeho dílo, nalézáme v něm souvislost se starými pravoslavnými ikonami, bulharským lidovým uměním starého i nového věku. To jsou prameny jeho inspirace. Vnější forma nás však nesmí svádět k dojmu, že dílo tohoto mimořádně nadaného umělce jen opisuje dle osvědčených vzorů. Jeho dílo je především vnitřním dialogem s obrazy, ikonami, nástěnnými malbami, dialogem, který je podmíněn dlouhodobými dojmy a prožitky umělce. Tento dialog vede citlivý moderní člověk neobyčejné schopnosti vyznat se ze své lásky k umění jednoduchou linií a současně svým dílem vyjádřit ušlechtilé, humánní myšlenky. Zajímavým grafickým žánrem, kterému se Penčo Kulekov se zaujetím věnuje je knižní značka — exlibris. Od roku 1967, kdy se této tvorbě upsal, vytvořil na 230 těchto drobných lístků komorní grafiky. Protože sběratelství exlibris je v Bulharsku organizováno od roku 1979, přispěla tvorba Penčo Kulekova k poznání tohoto umění i k rozvoji organizovaného sběratelství. Jeho práce nechyběly dosud na žádné souborné výstavě bulharského exlibris a nejsou opomenuty ani v současné publikaci o tomto umění. V exlibrisové tvorbě má umělec úkol vyjádřit osobnost, pro kterou je grafický lístek vytvořen. Exlibris Penčo Kulekova není proto volným listem bez vnitřního i vnějšího spojení s osobností majitele. Jeho knižní značka je tedy taková, jaká má být. V seznamu majitelů exlibris jím vytvořených je řada významných současných kulturních pracovníků — autorových přátel. Jsou to zejména hudební skladatelé, básníci, spisovatelé, herci, výtvarní umělci, novináři. Několik exlibris vytvořil pro kulturní instituce, redakce časopisů, konečně vznikla i značka pro rodný dům Václava Šolce v Sobotce, jehož výstavní síň má významnou tradici. Obdobně v listech volné grafiky se Penčo Kulekov projevuje jako zaujatý pozorovatel svého okolí, ži-

vota své země, jejího lidu, její slavné historie. Osobitým pojetím a charakteristickým rukopisem přebásňuje soudobé náměty do podoby lidového umění. Nechá se při tom inspirovat starými ikonami, malbami na dřevě i nástěnnými malbami. Zdánlivě zjednodušení tvarů osobitým rukopisem je výtvarně náročné pro vyjádření složitých myšlenek jednoduchými liniemi a tvary, nutí autora k pečlivému promýšlení problémů pod zorným úhlem výtvarné realizace. V díle Penčo Kulekova nacházíme grafické listy různých technik. Pojetí lidového a starého umění snad nejvíce odpovídá dřevorez, popřípadě linoryt. Jednoduché linoryty jsou často doplněny slepotiskovým rámem, který jim dodává slavnostní ráz. V mensině jsou lepty a tisky z hloubky vůbec, občas se výjimečně vyskytuje tušová kresba, rozmožená zinkograficky. I když se nám autor představuje drobnými, zdánlivě skromnými listky, neposílá je do světa jen tak ledabyly. Předkládá je vzorně vytištěné, oramování podtrhuje zájem o zdůraznění výrazu i kompozice díla, které v oblasti knižní značky Penče Kulekova znamenají vysokou úroveň. Nejsou to nezávazné výtvarné kreace, ale každý list ctí osobnost autora i majitele. Při prohlížení se zastavíme u každého listu a můžeme hledat souvislosti jeho vzniku. Zaujme nás nejen jejich vnější forma, námět, ale právě autorova rozhodující schopnost vyjádřit vnitřní souvislosti a myšlenkový náboj grafického listu nebo jen malého listku. Kulekovovy zdánlivě jednoduché listy vyvolávají v nás pocit klidné a vyrovnané pohody, tak jak je vyrovnaná jejich kompozice. Proto dílo Penčo Kulekova získává úspěchy na domácích i zahraničních výstavách, výtvarných soutěžích a je zařazeno do sbírek řady galerií. A setkává se v neposlední řadě s oblibou u sběratelů exlibris i drobné grafiky.

Ing. JIŘÍ SOUKUP

PENČO KULEKOV

se narodil 5. dubna 1924 ve vesnici Chirevo, v okrese Gabrovo. Po absolvování gymnázia v Sevlievu byl přijat na Akademii výtvarných umění v Sofii. Studoval v atelieru grafiky u národního umělce Iliji Beškova. V roce 1955 zakončil studium s výborným prospěchem. V roce 1962 byl přijat za člena Svazu bulharských výtvarných umělců. Téhož roku měl svoji první samostatnou výstavu v Sofii, další pak v letech 1972 a 1977. V Sevlievu uspořádal svoji výstavu v roce 1981, v Orešaku v roce 1982 a v roce 1983 v Kardžali a v Praze. Exlibrisové tvorbě byly věnovány výstavy v Sofii v roce 1980, v městě Mezura v r. 1981 a v Sevlievu v r. 1984. Dosavadní tvorba exlibris čítá na 230 opusových čísel. Penčo Kulekov se zúčastnil i řady výstav obrazů a grafiky bulharských umělců v různých světadílech, a to ve městech: Ankara, Budapešť, Damašek, Hamburg, Káhira, Kodaň, Moskva, Nikosia, Oslo, Paříž, Řím, Sao Paulo, Sidney, Stockholm a Vídeň. V roce 1970 zaslal svá díla na výstavu bulharského umění v Praze. Zúčastnil se také řady mezinárodních výstav exlibris v Sant Niklaas, Linci, Epinalu, Pescii, Oxfordu a Malboroku. Jeho díla jsou zastoupena v Národní galerii v Sofii, ve sbírkách všech okresních galerií Bulharska, v několika zahraničních galeriích i ve sbírkách mnoha soukromých sběratelů. Penčo Kulekov pracoval v letech 1957—1976 jako výtvarný redaktor časopisu *La Bulgarie d'aujourd'hui*, 13 let pracuje jako externí výtvarný redaktor časopisu *Rodopy*. Od roku 1976 byl ředitelem grafického kabinetu Národní galerie v Sofii. 15. dubna letošního roku odešel do důchodu, ale výtvarnému dílu zůstal nadále věrný.